

تعیین نیاز درمانی پریدنتال در دانشجویان دانشکده دندانپزشکی مشهد

بر اساس اندکس CPITN

دکتر محمد حسن نجفی *

استادیار گروه پریدنتولوژی دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

دکتر مرتضی طاهری

استادیار گروه پریدنتولوژی دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

دکتر مهرداد رادور

استادیار گروه پریدنتولوژی دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

چکیده

مقدمه

هدف از این بررسی آماری شناخت وضعیت پریدنشیوم و تعیین نیاز درمانی دانشجویان دانشکده دندانپزشکی مشهد بر اساس اندکس CPITN بود.

مواد و روشها

۳۰۱ نفر دانشجوی پسر و دختر (۹۷ دختر و ۲۰۴ پسر) بین سنین ۱۹-۳۷ سال در تحقیق ۵ ماهه شامل دانشجویان سالهای سوم و چهارم و پنجم و ششم دندانپزشکی مورد بررسی قرار گرفتند. و بر اساس اندکس CPITN معاینه شدند.

یافته ها

میانگین CPITN دختران ۰/۴۴۷، و در پسران ۰/۹۱۲ بود در دختران فک بالا ۰/۲۲ و فک پایین ۰/۶۷۴ بود. در فک بالای پسران ۰/۶۷۲ و فک پایین پسران ۱/۱۵۲ بود در رده سنی ۱۹-۲۵ این اندکس ۰/۵۴۶ و در رده سنی ۲۶-۳۰ مقدار آن ۰/۹۷۰ و در رده سنی بالای ۳۰ سال ۱/۲۱۳ بود. میانگین CPITN در دانشجویان سال سوم ۰/۷۱۵، سال چهارم ۰/۶۹۶، سال پنجم ۰/۸۲۷ و سال ششم ۰/۷۸۴ بود.

نتیجه گیری

وضعیت پریدنشیوم دختران بهتر از پسران است، سال چهارم بهتر از سال پنجم و سال سوم در مرحله بعد از سال چهارم قرار دارد، نیاز درمانی دانشجویان دندانپزشکی کلاً کم است. وضعیت پریدنتال فک بالا بهتر از فک پایین بوده و شایعترین حالت ابتلاء gingivitis می باشد.

کلید واژه ها

اندکس CPITN، پریدنشیوم، جینجیوایتیس، پریدونتایتیس.

**Determination of periodontal treatment needs of Mashhad
dental students using the CPITN index**

*Najafi M.H.**

Assistant professor, Dept of Periodontology, Dental School, Mashhad University of Medical Sciences,
Mashhad, Iran.

Taheri M.

Assistant professor, Dept of Periodontology, Dental School, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Radvar M.

Assistant professor, Dept of Periodontology, Dental School, Mashhad University of Medical Sciences,
Mashhad, Iran.

Abstract

Introduction

The aim of this study was to evaluate Periodontal status and treatment needs among Mashhad dental students.

Materials and Methods

301 students (204male and 97female) with age range of 19-37 were selected from 3rd, 4th, 5th and 6th grade dental students and were studied for 5 months using CPITN index.

Results

Mean CPITN was 0.447 for females and 0.912 for males. In female it was 0.22 for maxilla and 0.674 for mandible. In males it was 0.672 for maxilla and 1.152 for mandible.

Mean CPITN among different age groups was : 0.546 for the 19-25 year group, 0.970 for the 26-30 year group and 1.213 for the >30 year group respectively. Mean CPITN was 0.715, 0.696, 0.827 and 0.784 for the 3rd, 4th, 5th and 6th grade dental students respectively.

Conclusion

Periodontal status was more satisfactory among females, and among the 4th grade students followed by 3rd grade students. Treatment needs were generally low. Maxilla was less affected than mandible. Gingivitis was the most prevalent involvement.

Key Words: CPITN Index, periodontium, gingivitis, periodontitis.

* Corresponding Author

مقدمه

برای رسیدن به سلامت کامل، دانستن اصول بهداشتی و رعایت آن امری ضروری است. بهداشت دهان و دندان نیز از این امر مستثنی نبوده و نقش دهان و دندان را در سلامت عمومی بدن نمی توان انکار کرد، تا آنجا که برخی دهان را آینه تمام نمای بدن می دانند زیرا رعایت بهداشت دهان و دندان علاوه بر آنکه نشانه شخصیت فردی است موجب پیشگیری از بروز بسیاری از بیماریها گردیده، و از اهم واجبات به شمار می آید. در دین مبین اسلام نیز به این امر تاکید شده است. پیامبر اکرم (ص) می فرماید:

السواك نصف الايمان (مسواک زدن نیمی از ایمان است) شیوع فراوان بیماریهای پرپودنتال و پوسیدگی که موجب از دست رفتن دندانها می شود، هشدار می دهد که همگانی برای توجه دادن جامعه به این نعمت ارزشمند الهی در دهان، و در نتیجه توجه دادن مردم به رعایت اصول بهداشتی که خدمتی است به سلامت عامه مردم و اقتصاد کشور، دندانها ممکن است از نظر ظاهر کاملاً سالم بنظر برسند اما در اثر ابتلاء انساج نگهدارنده نه تنها لث و غیر قابل استفاده شده بلکه عفونت ناشی از آن به سایر دندانها و اعضای بدن نیز آسیب میرساند. از این جهت سلامت انساج نگهدارنده دندان حائز اهمیت می باشد. تعیین نیاز درمانی در جامعه از دو جنبه ارزشمند است، نخست آنکه مشخص می نماید چه تعداد افراد جامعه نیاز درمانی داشته و دوم آنکه چه مقدار از بودجه و وقت کشور و پرسنل کار آزموده صرف این امر می گردد. برای نیل به این هدف مهم نیاز به برنامه ریزی صحیح، بخصوص مطالعات آماری دقیق داریم.

دانشجویان دندانپزشکی از لحاظ آگاهی از لزوم رعایت بهداشت دهان و دندان و عواقب از دست رفتن دندانها در وضعیت بالاتری نسبت به سایر اقشار جامعه قرار دارند. می توان چنین تصور کرد به تدریج که دانشجویان به مراحل آخر تحصیلات خود نزدیک تر میشوند وضعیت بهداشت دهان بیش از پیش مورد توجه آنها قرار می گیرد. تاکنون مطالعه ای منتشر

نشده است که وضعیت دانشجویان دندانپزشکی سالهای مختلف را با وجود اینکه نشان داده است که عموماً وضعیت بهداشت دهان در زن ها بهتر از مردان است ولی این موضوع در میان دانشجویان دندانپزشکی که از آگاهی های بهداشتی دندانپزشکی بسیار بالایی برخوردار هستند تعیین نشده است. مطالعه حاضر جهت تعیین نیاز درمانی پرپودنتال دانشجویان دانشکده دندانپزشکی مشهد سالهای تحصیلی سوم - چهارم - پنجم - ششم انجام گرفته است.

مواد و روشها

این تحقیق با استفاده از اندکس Treatment Community Periodontal Index for (CPITN) Needs بر روی دانشجویان دانشکده دندانپزشکی مشهد انجام شد. به تعداد ۳۰۱ نفر دانشجو که شامل ۹۷ دختر و ۲۰۴ پسر با دامنه سنی بین ۱۹ سال و ۳۷ سال در مطالعه شرکت کردند. این تحقیق ۵ ماه بطول انجامید. معاینه دانشجویان در بخش پرپودنتولوژی دانشکده دندانپزشکی مشهد انجام گرفت. قبل از معاینه اهداف این تحقیق و روش کار با دانشجویان در میان گذاشته شد و موافقت آنان کسب شد.

مطالعه از نوع توصیفی و مقطعی بوده و تمام دانشجویان سالهای سوم و چهارم و پنجم و ششم را شامل می گردید که بطور غیر تصادفی (Non Probability Sampling) از نوع نمونه گیری راحت Convenience Sampling انتخاب شده اند.

معاینه بر طبق اصول سازمان بهداشت جهانی در بخش پرپودنتولوژی دانشکده دندانپزشکی مشهد بوسیله پراب CPITN و آینه دندانپزشکی استریل شده برای هر نفر انجام شد. هر بیمار بطور دقیق معاینه شده و پرسشنامه مربوطه توسط محققین بعد از معاینه هر Sextant تکمیل گردید. معاینه دندانها در ۶ سطح (سه سطح در باکال و سه سطح در لینگوال) انجام شده و بالاترین کد دریافت شده برای هر دندان طبق فرم ارائه شده توسط WHO ثبت گردیده^(۱).

بحث

در دو دهه گزارش و مطالعات زیادی در مورد اپیدمیولوژی بیماریهای پریدنتال انجام شده بسیاری از این تحقیقات بر اساس استفاده از اندکس CPITN جهت تعیین نیاز درمانی پریدنتال بوده است.^(۲)

مطالعه ای که در سال ۱۹۹۱ بر روی ۵۴۹۶۱ نفر در گروه سنی ۱۵ تا ۸۴ سال بودند، انجام شده حاکی است که ژنژیواییتیس و کالکولوس در جوانهای بالغ از شدت و شیوع بیشتری برخوردار بوده است.^(۳)

Mjyazaki و همکاران در سال ۱۹۹۱ به بررسی وضعیت پریدنتیوم زنان باردار با استاندارد اندکس CPITN پرداختند. در این تحقیق دریافتند که بروز پاکت کم عمق تا ماه هشتم بحد اکثر رسیده و در ماه نهم به سطح کنترل کاهش می یابد. بر اساس نظریه محققین فوق تغییرات هورمونی در خلال ماههای حاملگی بیشتر باعث شدت ژنژیواییتیس می شود.^(۴)

در تحقیقی که در سال ۱۹۹۱ بر اساس اندکس CPITN در بیش از ۶۰ کشور در گروه سنی ۱۹-۱۵ انجام شد نشان داد که شیوع Calculus در کشورهای صنعتی و پیشرفته بیش از کشورهای غیر صنعتی بوده و بیشترین وضعیت دیده شده در نوجوانان با کد ۲ یعنی کالکولوس با خونریزی یا بدون خونریزی بوده و کمترین وضعیت دیده شده کد ۳ و ۴ بود. پاکتهای کم عمقتر از ۴ یا ۵ میلی متر در ۳٪ افراد مشاهده گردید.^(۵) در سال ۱۹۹۱ در شهر ریودژانیرو برزیل در یک بررسی بر روی ۱۸۵۴ نفر که شامل ۱۰۷۴ زن و ۷۸۰ مرد بود (گروه سنی ۱۵ تا ۶۷ سال) نتایج زیر بدست آمد:

شیوع پاکتهای عمیق در نوجوانان بالا بود. تعداد Sextant های بدون دندان ۰/۳ در مردان و ۱/۳ در زنان و در کل ۱/۸ بود. بیشتر از ۸۰٪ جوانان معاینه شده احتیاج به درمان تخصصی پریدنتال داشتند. تعداد اشخاصی که احتیاج به Complex treatment داشتند (اشخاص گروه سنی ۶۵-۷۷ سال) ۶۶/۷٪ بود. تمایل به خونریزی هنگام پرابینگ با افزایش سن حالت صعودی داشته است.^(۶)

در سال ۱۹۹۱ نتایج بیش از صد مورد CPITN جمع آوری شده در بیش از ۵۰ کشور در گروه سنی ۳۵ سال تا ۴۴ سال بشرح زیر گزارش شد. کالکولوس و پاکتهای کم عمق بیشتر دیده شده و به نظر می رسد تخریب وضعیت پریدنتال خیلی مشکل زا نبوده است.^(۷) مطالعه، ما نیز نشان داد که حداقل در گروه سنی مورد مطالعه، که اکثراً شامل جوانان بود تخریب شدید پریدنتال بسیار نادر است. دریک بررسی در سال ۱۹۹۲ روی افراد کشور کرواسی نشان داد که ژنژیواییتیس در بیشتر دانش آموزان دبیرستانی دیده می شود و پاکتهای عمیق حتی در گروه سنی ۲۰ ساله هم وجود داشت ولی شیوع آن با افزایش سن بیشتر است. هیچکدام از افراد بالای ۱۵ سال پریدنتیوم سالم نداشتند.

پاکتهای کم عمق در دانش آموزان راهنمایی بیشتر به علت رویش دندانهای دائمی بود. در ۲۰٪ افراد ۵۵-۴۵ سال پاکتهای عمیق بیشتر از ۶ میلی متر دیده شده، که Ainamo هم ۱۷٪ در همین گروه سنی گزارش کرده است.^(۸) این مطالعات همانند ما حکایت از این دارند که با افزایش سن ایندکس CPITN و به تبع آن نیازهای درمانی پریدنتال بالا می رود.

در مطالعه ای که در سال ۱۹۸۴ روی ۴۸۰ نفر در عربستان سعودی در ۲۴۵۴ نفر در ایرلند در افراد ۱۵ ساله انجام شد حاکی از آن است که کد شماره های ۱ و ۲ یعنی خونریزی و کالکولوس از همه شایع تر بوده است. بر اساس بررسی های انجام شده در دو گروه سنی در این دو کشور نشان داده است که ارقام و نتایج شبیه به هم هستند با اختلاف اینکه خونریزی و کالکولوس در عربستان سعودی بیشتر دیده شده است. در مقایسه دو کشور فقط ۱٪ از گروه ایرلندی احتیاج درمانی در همه شش Sextant دارند.^(۹) در یک بررسی دیگر در سال ۱۹۸۹ بر روی ۳۱۴۰ شرکت کننده در جمهوری فدرال آلمان ایالت Heasse که شامل ۶ گروه سنی بودند نتایج زیر بدست آمد: ۱/۳٪ از معاینات از نظر شرایط پریدنتال درجه صفر داشتند ۳/۳٪ از اشخاص معاینه شده خونریزی هنگام پرابینگ داشتند. ۳۵/۵٪ از معاینه Calaulus دیده شده است.^(۱۰)

تحقیق حاضر و سایر تحقیقات انجام شده حاکی از این است که در نوجوانان بیشتر ژنژیواپیتیس شیوع دارد تا پریودنتایتیس . از نظر نیاز درمانی بیشترین وضعیت، عدم نیاز به درمان (کد صفر) است و کمترین مورد درمان (کد III) که فقط یکی از دانشجویان به آن نیاز داشت . بنابراین مشاهده میشود که بیشترین مورد دارای وضعیت سالم بوده و نیاز به درمان نداشتند پس از آن درمان شماره II و در ادامه آن درمان شماره I است. درمان IV تعیین جراحی فقط در یک مورد از این نمونه ها لازم بود .

نتیجه گیری

وضعیت پریودنشیوم دختران بهتر از پسران است. دانشجویان سال چهارم بهتر از سال پنجم و سال سوم در مرحله بعد از سال چهارم قرار دارند . نیاز درمانی دانشجویان کلاً کم است.

تشکر و قدردانی

با سپاس و تشکر از دانشجویان محترم دانشکده دندانپزشکی مشهد که در این پروژه تحقیقاتی شرکت و ما را یاری فرمودند.

اهمیت و ارزش پروژه تحقیقاتی ما در این است که نشان می دهد وضعیت پریودنشیوم عمدتاً در فک بالا بهتر از فک پایین است . این موضوع با یافته های قبلی همخوانی کاملی ندارد . به علاوه ثابت شد که افراد مونث نیازهای درمانی کمتری از افراد مذکر دارند. مطالعه ما همچنین ثابت کرد که سن بالاتر همراه با تخریب پریودنتال بیشتر است .

سکستانت قدامی بالا کمترین نیاز درمانی را نشان داد این پدیده احتمالاً بخاطر این است که هم بدلیل قابلیت دسترسی بیشتر و هم بدلیل ملاحظات زیبایی ، افراد در رعایت بهداشت این ناحیه از دهان دقت بیشتری می کنند. از ۳۰۱ دانشجو، ۱۰۵ دانشجو در هیچیک از نواحی احتیاج به درمان نداشتند . این با مطالعه گزارش شده از آلمان^(۱۰) در تضاد بارز است و نشان می دهد که آموزش دندانپزشکی نقش موثری در خود آگاهی از وضعیت و اهمیت پریودنشیوم دارد و دانشجویان این رشته اهمیت به سزایی برای بهداشت دندان قائل هستند .

نتایج بدست آمده با نتایج تحقیقات Miyazaki از بانک اطلاعات WHO (۱۹۸۲-۱۹۹۰) در افراد ۱۹-۱۵ سال در ۶۰ کشور جهان مطابقت دارد^(۵) . بطور کلی نتایج حاصل از این

منابع

1. Lindhe J. The Textbook of clinical periodontology. 2nd ed. Copenhagen: Munksgard; 1990. P.10.
2. Baelum V, and Papapanou P. CPITN and the epidemiology of Periodontal disease. Community Dent & Oral Epidemiol 1996;24:367-68.
3. Strohmengerl O. Periodontal epidemiology in Italy by CPITN. Int Dent J 1991;41:313-15.
4. Miyazaki H. Periodontal Condition of pregnant women assessed by CPITN. J Clin Periodontol 1991;18:751-54.
5. Miyazaki H. Profiles of Periodontal Condition in adloscents measured by CPITN. Int Dent J 1991;41:67-73.
6. Flores-de- Jacoby. Periodontal Conditions in Riodejaneiro city (Brazil) using the CPITN. Community Dent Oral Epidemiol 1991;19:127-28.
7. Miyazaki H. Profiles of Periodontal conditions in adults measured by CPITN. Int Dent J 1991;41:74-80.
8. Plancak D, Aurer-Kozelej J. CPITN assessment of Periodontal Treatment needs in the population of Zagreb , Croatia. Int Dent J 1992; 42:441-44.
9. Al Khateeb TL . Comparison of the need for periodontal care amongst 15-year old children in Ireland and saudi Arabia as assessed by CPITN. Community Dent & Oral Epideniol 1990;18:55.
10. Flores de J. Periodontal Conditions In Hesse, Federal Republic of Germany measured by CPITN. Community Dent & Oral Epidemiol 1989;17:307-9.